

REGULA TERTIARIORUM, SIVE FRATRUM DE POENITENTIA, IN NOMINE DOMINI, AMEN.

CAPUT I.

De modo examinandi volentes intrare Ordinem.

SI qui voluerint hanc vitam observare, & illos ad eam observandam assumi contigerit, ante assumptionem, seu receptionem ipsorum de fide Catholica, & obedientia erga præfatam Ecclesiam, diligenti examinationi subdantur. Et si eas professi firmiter fuerint, verèque crediderint, admitti, seu recipi tutè poterunt ad eandem. Præcavendum est tamen sollicitè, ne quis hæreticus, vel suspectus de hæresi, aut etiam infamatus, ad vitæ observationem istius quomodolibet admittatur. Et si talem inveniri contigerit extitisse receptum, assignetur ille quantocyus Inquisitoribus pravitatis hæreticæ puniendus.

CAPUT II.

De forma recipiendi volentes intrare Ordinem.

CUM autem Fratritatem hujusmodi quis intrare voluerit, Ministri, ad receptionem talium deputati, ejus officium, statum, & conditionem solerter explorent, sibi Fratritatis ejusdem onera, præcipuè alienorum restitutionem, apertius exponentes. Quibus præmissis, si eidem placuerit, juxta modum hujusmodi induatur; & de alienis, si quæ fuerint apud eum, satisfacere studeat in pecunia numerata, vel secundum exhibitam pignoris cautionem, seque nihilominus proximis reconciliare procuret. Quibus omnibus ad effectum perductis, post unius anni spatium, cum aliquorum discretorum Fratrum consilio, si is videbitur ipsis idoneus, recipiatur hoc modo: videlicet, ut promittat se divina præcepta omnia servaturum, ac etiam satisfacturum, ut convenit, de transgressionibus, quas contra hunc vivendi modum commiserit, cum interpellatus ad visitatoris extiterit voluntatem. Et hujusmodi ab eo facta promissio per manum publicam in scriptis

inibi redigatur. Alio autem modo nullus à Ministris recipiatur eisdem, nisi visum eis aliter fuerit, conditione personæ, ac ipsius instantia, sollicita consideratione discussis. Ordinamus statuentes, ut nullus post ipsius Fratritatis ingressum, eandem egredi valeat ad Sæculum reversurus. Possit tamen habere liberum transitum ad Religionem aliam approbatam. Mulieribus verò viros habentibus, nisi de ipsorum licentia, & consensu, non pateat ad consortium dictæ Fratritatis ingressus.

CAPUT III.

De forma habitus, & qualitate indumentorum.

FRATRES insuper ipsius Fratritatis de humili panno in pretio, & colore non prorsus albo, vel nigro communiter vestiantur: nisi fuerit ad tempus in pretio, per visitatores, de consilio Ministrorum, ob causam legitimam, & apertam cum aliquo dispensatum. Chlamydes quoque ac pelles absque scolatura scissas, vel integras, astibulatas tamen, non patulas, ut congruit honestati, clausasque manicas Fratres habeant supradicti. Sorores etiam Chlamyde induantur, & tunica de hujusmodi humili panno factis, vel saltem cum Chlamyde habeant guarnellum, seu placentinum coloris albi, vel nigri, aut paludellum amplum de canabo, sive lino absque ulla crispatura confutum. Circa humilitatem verò panni, & pellitiones Sororum ipsarum juxta conditionem cujuslibet earundem, ac loci consuetudinem poterit dispensari. Bindis, & ligaturis sericis non utantur, pelles duntaxat aginas, burfas de corio, & corrigas simpliciter absque serico ullo factas, & non alias tam Fratres habeant, quàm Sorores, depositis cæteris, juxta beati Petri Apostolorum Principis salubre consilium, vanis hujus sæculi ornamentis.

CAPUD IV.

Quod non vadant ad inhoneſta convivia, & ſpectacula, & quod hiſtrionibus nihil dent.

Sit eis ad inhoneſta convivia, vel ſpectacula, ſive curias, ſeu Choreas, acceſſus penitus interdictus. Hiſtrionibus, ſeu vanitatis intuitu nihil dent. Et ne quidquam illis donetur à propria familia, procurent.

CAPUT V.

De abſtinentia & jejunio.

Ab eſu autem carniſum, ſecunda, quarta, & ſexta feria, dièque Sabbati abſtineant univerſi, niſi aliud infirmitatis, vel debilitatis instantia ſuaderet. Minutis verò per triduum carnes dentur; nec ſubtrahantur in itinere conſtitutis. Sit quoque ipſarum comestio licita ſingulis, cum ſolemnitatem præcipuam intervenire contigerit, in qua cæteri Chriſtiani ab antiquo epulis carnèis veſci ſolent. Aliis autem diebus, in quibus jejunium non ſervant, ova, & caſeus non negentur, ſed cum Religioſis cæteris in eorum conventualibus domibus, licitè ſumere valeant de appoſitis ab eiſdem, ſintque prandii, cœnæque refectione contenti, exceptis languidis, & viatoribus, ac infirmis. Sit ſanis cibus moderatus, & potus, cum textus Evangelicus habeat. Attendite, ne corda veſtra crapula, & ebrietate graventur. Prandium autem, vel cœna, non niſi præmiſſa ſemel Dominica oratione ſumatur, poſt ſumptionem cuilibet cum Deo gratias iteranda. Quod ſi omitti contigerit, dicatur tribus vicibus *Pater noſter*. . . Qualibet verò ſexta Feria totius anni jejunium celebrent, niſi fortè infirmitate, aut alia cauſa legitima excuſentur, vel niſi feſtum Natalis Domini Feria ipſa occurreret obſervandum. Sed à feſto omnium Sanctorum uſque ad Paſcha quarta, & ſexta Feria jejunabunt, alia quæ ab Eccleſia ſunt ſtatuta, vel ordinata, ex cauſa communiter indiſta jejunia ſervaturi. In Quadrageſima verò B. Martini uſque ad diem Nativitatis Domini, & à Dominica Quinquageſimæ uſque ad Paſcha, diebus ſingulis, exceptis Dominicis, jejunare procurent; niſi aliud fortassis infirmitas, vel neceſſitas alia ſuaderet. Sorores gravida uſque ad ſuæ purificationis diem, ab exercitatione qualibet corporali, orationibus duntaxat exceptis, poterunt, ſi voluerint, abſtinere. Laborantes autem, propter fatigationis afficientis instantiam, à Dominicæ Reſurrectionis fe-

ſto uſque ad Feſtivitatem B. Michaëlis prædicti, ter in die, qua exercitio laboris incumbent, licitè ſumere cibum poſſunt. Cum verò contigerit aliorum imminere laboribus, de cunctis appoſitis die qualibet ſumere licebit eiſdem, niſi ſexta Feria, vel dies ſit alia, in qua generaliter ab Eccleſia jejunium nolcitur inſtitutum.

CAPUT VI.

Quoties debent conſiteri per annum, & ſumere corpus Chriſti.

Singula autem Fratrum, & Sororum ter in anno, videlicet in Natali Domini, in Reſurrectionis ipſius & Pentecotes feſtivitatis, peccata propria conſiteri, & Euchariftiam devotè ſuſcipere non poſtponant, reconciliando ſe proximis, & reſtituendo etiam aliena.

CAPUT VII.

Quod non ferant arma impugnationis.

Impugnationis arma ſecum Fratres non deferant, niſi pro deſenſione Romanæ Eccleſiæ, Chriſtianæ fidei, vel etiam terræ ipſorum, aut de ſuorum licentia Miniſtrorum.

CAPUT VIII.

De dicendis horis Canonicis.

Dicant univerſi quotidie ſeptem horas Canonicas, videlicet *Matutinum*, *Primam*, *Tertiam*, *Sextam*, *Nona m*, *Vesperas*, & *Completorium*; Clerici, videlicet ſcientes *Pſalterium*, pro *Prima*, *Deus in nomine*, &c. *Beati immaculati*, uſque ad *legem*, cum *Gloria Patri* dicant, cum verò ad Eccleſiam non accedent, pro *Matutino Pſalmos* dicere ſtudeant, quos dicunt Clerici, vel Eccleſia Cathedralis, vel ſaltem, ut illiterati alii, pro *Matutino* duodecim, & pro qualibet alia hora ſeptem vicibus *Pater noſter*, cum *Gloria Patri* dicere non omittant; in quibus videlicet *Prima* ac *Completorii* Horis minus *Symbolum*, & *Miſere mei Deus*, adjiciant, qui noverint. Sed ſi Horis non dixerint conſtitutis, dicant tribus vicibus *Pater noſter*. Infirmi autem Horis hujusmodi non teneantur dicere, niſi velint. In Quadrageſima ſancti Martini, & etiam in majori, Eccleſias, in quarum Parochiis habitant, *Matutinalibus* Horis perſonaliter adire procurent, niſi cauſa rationabili excuſentur.

CAPUT IX.

Quod omnes, qui de jure possunt, faciant testamentum.

OMnes præterea, quibus de jure facultas affuerit, condant, seu faciant testamentum & de bonis suis infra tres menses post eorum ingressum immediatè sequentes ordinent, & disponant, ne quemquam illorum contingat decedere intestatum.

CAPUT X.

De pace reformanda inter Fratres, & alios extraneos.

DE pace verò inter Fratres, & Sorores, aut etiam exteros in discordia positos, facienda, sicut Ministris videbitur, ita fiat, adhibito, si facultas affuerit, Episcopi Diœcesani consilio in hac parte.

CAPUT XI.

Quando molestantur contra jus, aut eorum privilegia.

SI verò Fratres, aut Sorores contra jus vel eorum privilegia, per Potestates, seu rectores locorum, ubi domicilium obtinent, vexationibus impetantur, Ministri loci ad eos Episcopos, & alios locorum ordinarios, studeant habere recursum, juxta consilium, & ordinationem ipsorum in talibus processuri.

CAPUT XII.

Quod caveant, in quantum possunt, à juramentis solemnibus.

A Juramentis autem solemnibus omnes abstineant, nisi necessitate cogente in casibus per indulgentiam Apostolicæ Sedis exceptis, videlicet pro pace, fide, calumnia, & testimonio perhibendo, ac etiam in contractu emptionis, venditionis, & donationis, ubi videbitur expedire. In communi quoque loquela vitent, ut poterunt, juramenta. Et qui de aliquo minùs cautè juraverit lapsu linguæ, prout contingere in multiloquio consuevit, die ipso in sero, cum debet recogitare, quid fecerit, dicat tribus vicibus Orationem Dominicam, propter incautè facta hujusmodi juramenta. Memor autem sit quilibet, ut ad divina obsequia familiam propriam exhortetur.

Cod. Regul. Tom. III.

CAPUT XIII.

De audienda Missa & Congregatione facienda.

UNiversi sanè Fratres, & Sorores, cujuscunque civitatis, aut loci, diebus singulis, si commodè poterunt, Missæ Officium audiant. Et mense quolibet ad Ecclesiam, sive loca, ad quam, vel quæ Ministri curaverint intimare, conveniant, Missarum solemniam inibi audituri. Unusquisque autem usualis monetæ denarium Missario tribuat, qui pecuniam hujusmodi colligat, & eam de consilio Ministrorum inter Fratres, & Sorores paupertate gravatos, & præcipuè infirmantes, ac eos, qui funeris carere dignoscuntur exequiis, & deinde inter pauperes alios dividant congruenter. Offerant insuper de dicta pecunia Ecclesiæ memoratæ, tuncque, si commodè poterunt, virum Religiosum, & in verbo Dei competenter instructum habere procurent, qui eos ad pœnitentiam, & misericordiæ opera exercenda hortetur, sollicitè moneat, & inducat. Studeat quilibet, dum Missæ celebratur Officium, & prædicationis verbum proponitur, servare silentium, orationi, & Officio sit intentus, nisi eum communis utilitas fraternitatis impediatur.

CAPUT XIV.

De Fratribus infirmis, & defunctis.

Cum autem quemquam ex Fratribus infirmari contigerit, Ministri per se, vel per alium, seu alios, si hoc eis infirmus fecerit intimari, semel in hebdomada, visitare teneantur ægrotum, ipsum sollicitè ad recipiendum pœnitentiam, prout melius, & efficacius expedire putaverint, inducentes, necessaria illi, de bonis communibus ministrando. Et si præfatus infirmus de præsentibus luce migraverit, Fratribus, & Sororibus, tunc in civitate, vel loco, ubi eum contigerit mori præsentibus nuntietur, ut defuncti exequiis procurent personaliter interesse; à quibus, donec Missarum fuerint celebrata solemniam, & corpus tumulo conditum, non recedant. Hæc quoque circa Sorores infirmas, & decedentes, volumus observari. Præterea infra octo dies post ipsius sepulti obitum immediatè sequentes, quilibet Fratrum, & Sororum ipsarum dicat pro anima ejus, Sacerdos videlicet Missam unam; sciens Psalterium, quinquaginta Psalmos; & illiterati totidem *Pater noster* & in fine cujuslibet Requiem æternam adjiciat. Et post hæc infra annum, pro Fratrum, & Sororum tam

vivorum , quàm defunctorum salute , tres Missas faciant celebrari. Qui verò Psalterium sciverint, illud dicant, & cæteri Orationem Dominicam centies dicere non omittant, Requiem æternam in fine cujuslibet addituri.

CAPUT XV.

De Ministris.

Ministeria quoque ac alia Officia, quæ præsentis formulæ series exprimit posita, quisque sibi devotè suscipiat, curetque fideliter exercere. Officium autem cujuslibet, certi temporis spatio limitetur. Nullus Minister insituetur ad vitam, & ejus Ministerium certum tempus comprehendat.

CAPUT XVI.

De visitatione, & correctione delinquentium.

AD hæc Ministri, & Fratres ac Sorores civitatis, & loci cujuslibet, ad visitationem communem, in aliquo loco Religioso, vel Ecclesia, ubi locum hujusmodi contigerit deesse, conveniant, & visitatorem habeant Sacerdotem, qui alicujus approbatæ Religionis existat, quique illis de commissis excessibus injungat pœnitentiam salutarem, nec quisvis alius possit eis hujusmodi Visitationis officium exhibere. Hujusmodi autem visitationis officium semel exerceatur in anno, nisi necessitate aliqua suadente fuerit pluries facienda. Incurrigibiles verò, ac inobedientes monitio trina præveniat. Qui si se corrigere non curaverint, de ipsius Congregationis consortio expellantur omnino de consilio Discretorum.

CAPUT XVII.

De vitandis litigiis inter se, & cum aliis.

Vitent insuper Fratres, & Sorores, juxta posse, litigia inter se; illa,

si fuscitari contigerit, sollicitè dirimendo: alioquin de jure coram illo respondeant, apud quem potestas residet judicandi.

CAPUT XVIII.

Qualiter, & per quos in abstinentiis possit dispensari.

Ordinarij autem locorum, vel Visitator cum Fratribus, & Sororibus universis in abstinentiis, jejuniis, & austeritatibus aliis ex causa legitima, cum expedire viderint, poterunt dispensare.

CAPUT XIX.

Quod Ministri eorum manifestas culpas denuntient Visitatori.

Ministri verò manifestas Fratrum & Sororum culpas Visitatori denuntient puniendas. Et si quisquam incorrigibilis fuerit, post trinæ admonitionis instantiam à Ministris de discretorum Fratrum aliquorum consilio Visitatori nuntietur eidem, de Fraternitatis consortio abjiciendus ab ipso, & in Congregatione postmodum publicandus.

CAPUT XX.

Qualiter in prædictis nemo obligetur ad culpam mortalem.

Cæterum in præmissis omnibus, ad quæ Fratres, & Sorores hujus Ordinis non ex divinis præceptis, vel statuti tenentur Ecclesiæ, nullum ipsorum ad mortalem culpam volumus obligari; sed impositam sibi pœnitentiam pro transgressionis excessu prompta humilitate recipiat, & efficaciter studeat adimplere.

